

Posudek vedoucí magisterské práce

Katedra: Religionistiky

Akademický rok: 2018/2019

Název tématu: Islám v pojetí multikulturalismu

Autorka: Bc. Michaela Mužíková

Předložená práce si klade za cíl analýzu diskurzu souvisejícího s multikulturalismem a jeho tematizací islámu. Autorka upozorňuje, že cílem práce není *vyřešit problém islámu v rámci multikulturalismu ani multikulturalismus obecně* (s. 11). Otázka textu by se tak dala položit i následovně: Co vedlo evropské politiky k výrokům, že multikulturalismus v Evropě selhal a jakým způsobem selhal? Lze konstatovat, že cíle práce byly naplněny.

V první části textu se Michaela Mužíková zabývá problematičností různých definic multikulturalismu vycházejících z humanitních věd. Činí tak na základě práce S.N. Balagangadhary a jeho poukázáním na definiční problém v oblasti religionistiky s termínem náboženství. Autorka pak ve shrnutí definičního problému trefně uvádí: ... *definice multikulturalismu v odborné literatuře nevedou k jednoznačným závěrům. Nadefinování toho kterého typu multikulturalismu může vést ke zpřesnění vědeckého diskurzu, ovšem obecně jako takové k upřesnění debat nevede... Předchozí výčet definic a jejich rozkol ve společenských znacích nás proto mohou vést ke konstatování, že definiční problém pouze poukazuje na problém přesvědčení, že klasifikace je klíčem k pochopení toho, čím multikulturalismus je.* (s. 20-21) Přestože tuto část práce považuji za výborně zvládnutou, při obhajobě bych navrhovala následující dvě otázky: Co autorka myslí termínem diskurz, který je v práci hojně užíván? Další otázka nesouvisí ani tak s tématem práce, jako spíše okrajovou poznámkou v textu na s. 13, kde je uvedeno, že *Balagangadhara usiluje o přeložení indických tradic do konceptuálního jazyka 21. století.* Má tím autorka na mysli, že konceptuální jazyk předchozích století se odlišuje od jazyka 21. století, a proto dnes na Západě indickým tradicím nerozumíme? Skutečně pak o toto Balagangadhára usiluje?

Další část práce se zabývá přehledem historického kontextu multikulturalismu v Evropě. Protože ten není hlavní linií textu, ale text samotný by bez něj byl neúplný, není stručnost na škodu. Autorka na s. 32 uvádí dva cenné postřehy. 1) evropsí politici sice tvrdí, že multikulturalismus selhal, nicméně je zajímavé, že selhal stejným způsobem jak ve státech, které otevřeně deklarovaly politiku multikulturalismus, tak ve státech, které ji nikdy otevřeně nedeklarovaly. 2) na základě předchozího dochází autorka ke konstatování, že více než *multikulturalismus byla problémem neomezená migrace, otevřenost jednotlivých zemí a nedostatečně promyšlená integrace.* (s. 32). K této části pak v rámci obhajoby požaduji vysvětlit autorčino následující tvrzení: *Pokud byl tedy multikulturalismus problém, byl to problém společenského faktu velké diverzity ve státech, nikoli strategie, jak s touto diverzitou zacházet.* (s.32)

Poslední část práce se věnuje tomu, jak bylo s islámem v rámci multikulturní rétoriky zacházeno. Autorka dochází k závěru, že ačkoli se v posledních letech o islám v rámci veřejných diskusí ohledně multikulturalismu explicitně nehovoří, implicitně jsou diskuse namířeny téměř výhradně proti tomuto světovému náboženství. Autorka také poukazuje na témata, která jsou s islámem automaticky a bez hlubší reflexe spojována: terorismus, lidská práva, otázka žen, neschopnost islámu přizpůsobit se západní demokracii a hodnotám. Nakonec nezbyvá než si položit otázku, zda boj proti multikulturalismu není jen skrytým bojem proti islámu v evropském prostředí. K této části práci bych autorku poprosila o rozvedení nosné, avšak nerozvedené poznámky na s. 37 k otázce tzv. liberálního islámu v Evropě. Autorka píše: *Co je však zarážející je, z jakých očekávání nárok liberálního islámu pochází.* (s. 37) Z jakých pozic tedy vychází?

Ačkoli práce je na kvalitní stylistické úrovni, nevyhnula se místy četným gramatickým chybám. Např. *Obje* (místo *obě*, s. 13), *něměčko* (s.27), *...byla manželství, která mohly vést* (s. 38), *británie* (s. 48), atd. Poznámka pod čarou č. 135 na s. 48 je pak plna stylistických i gramatických chyb. V textu dále zůstaly zkratky, které byly součástí hrubého textu (např. s. 55 – mk – multikulturalismus).

Na druhou stranu studentka prokázala nejen schopnost práce s odbornými texty, ale i schopnost jejich pečlivé analýzy. V práci byly použity jak české, tak mnohé cizojazyčné zdroje. Text práce je logicky propojen, výzkumné otázky a hypotézy jsou na jeho konci zodpovězeny. Kladně oceňuji i jednotlivá shrnutí na konci každé kapitoly. Citační normy byly dodrženy.

Předloženou práci považuji za velmi dobrou a z obsahového hlediska podnětnou. Dovolím si navrhnout sepsání jejích závěrů do odborného textu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně minus, a to především s ohledem ke gramatickým chybám. Nicméně ponechávám otevřenou možnost zvýšení hodnocení na výborně po úspěšné obhajobě.

Zuzana Černá, Ph.D.

V Pardubicích, 20.1.2019

